

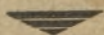
828

60

R O M Â N I A
ȘI
R E V I Z U I R E A
T R A T A T E L O R

DISCURSURILE
D-LOR IULIU MANIU ȘI C.I.C. BRĂȚIANU
IN ȘEDINȚA ADUNĂREI DEPU-
TAȚILOR DIN 4 APRILIE 1934

BCU Cluj / Central University Library Cluj
RĂSPUNSUL D-LUI N. TITULESCU
MINISTRUL AFACERILOR STRĂINE

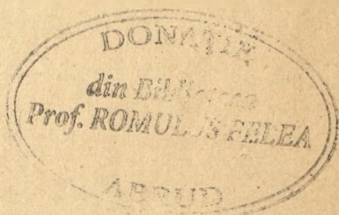
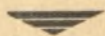
MONITORUL OFICIAL ȘI IMPRIMERIILE STATULUI
IMPRIMERIA NAȚIONALĂ
BUCUREȘTI

BCU Cluj / Central University Library Cluj

R O M Â N I A
ȘI
R E V I Z U I R E A
T R A T A T E L O R

DISCURSURILE
D-LOR IULIU MANIU ȘI C.I.C. BRĂTIANU
IN ȘEDINȚA ADUNĂREI DEPU-
TAȚILOR DIN 4 APRILIE 1934

BCU Cluj / Central University Library Cluj
RĂSPUNSUL D-LUI N. TITULESCU
MINISTRUL AFACERILOR STRĂINE

MONITORUL OFICIAL ȘI IMPRIMERIILE STATULUI
IMPRIMERIA NAȚIONALĂ
BUCUREȘTI

R. O. M. A. N. I. A.

R. F. W. I. N. T. E. R. A.

T. R. A. T. A. T. I. O. R.

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

LIBRARY

1100 EAST 58TH STREET

CHICAGO, ILL. 60637

BCU Cluj / Central University Library Cluj

1100 EAST 58TH STREET

CHICAGO, ILL. 60637

DISCURSUL D-LUI IULIU MANIU

BCU Cluj / Central University Library Cluj

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Domnule președinte,

Domnilor deputați,

Sunt aproape 15 ani de când s'a încheiat pacea, dela care speram stabilirea hotarelor noastre în conformitate cu Tratatul încheiat de Vechiul Regat cu Puterile aliate, hotare cari să cuprindă toate teritoriile și întreg poporul românesc din fosta Monarhie Austro-Ungară. Dar mai ales așteptam dela această pace să dea poporului românesc siguranța hotarelor stabilite și liniștea sufletească trebuitoare pentru o muncă productivă și pentru pacificarea spiritelor grav turburate în decursul celor aproape două mii de ani, prin imigrarea atâtor popoare nerăbdătoare în năzuința lor de a exploata teritoriile românești și de a desnaționaliza poporul băștinaș.

Cu adâncă durere trebuie însă să constatăm că aceste speranțe nu ni s'au realizat în măsura dorită.

Conferința de pace ne-a impus alte hotare decât acelea pe care le așteptam, hotare cari exclud din țara noastră multe sute și zeci de mii de suflete și teritorii românești importante, scumpe sufletului nostru și necesare siguranței noastre de Stat.

Iar acum, după ce am primit cu resemnare aceste hotare, nu numai că ele încep a fi reclamate de cei interesați, dar încep a fi puse în discuție de factori internaționali de mare importanță, al căror interes evident ar fi de altfel menținerea hotarelor stabilite prin Tratatetele de pace.

Dacă, cu durere în suflet, ne-am împăcat cu starea creată prin impunerea acestor hotare, am făcut-o de dragul bunei conviețuiri cu vecinii noștri și mânați de un spirit de jertfă de a nu crea dificultăți marilor noștri aliați și de a servi ideea păcii europene.

PĂRERILE DOMNULUI MUSSOLINI

Mă simt îndemnat să fac aceste constatări în urma unor expresiuni ce se cuprind în discursul d-lui Mussolini, care pare a confirma repetatele manifestațiuni ale oficialității ungare privitoare la revizuirea Trata-

tului dela Trianon, și prin urmare la reclamarea unor părți ale teritoriului de sub suveranitatea Statelor succesorale.

Evident, este peste putință a opri stări sufletești din opinia publică a popoarelor, oricât ar fi ele de greșite. Am avut și avem deplină înțelegere pentru diferitele curente politice ce s'au putut naște la popoarele învecinate și, în conștiința dreptății noastre, am avut destul calm pentru a le combate cu argumente obiective, cari nu pot fi desmințite, ori nesocotite nici de cel mai pasionat și exagerat patriotism. Nu am fost nici nervoși, nici nerăbdători în fața manifestațiunilor particulare mânate de un naționalism excesiv, care adesea nu ține cont de adevăr și realități. (*Aplauze unanime*).

Se schimbă însă situația atunci când astfel de manifestațiuni, încadrate într'un oarecare plan de acțiune, se produc din partea organelor oficiale de Stat. Este firesc deci dacă, ca unul care am luat parte de răspundere la prefacerea istorică care a readus Ardealul și Banatul în corpul Statului românesc, nu pot lăsa nerelevante manifestări cari au de scop diminuarea patrimoniului nostru național.

În fața repetatelor manifestațiuni ale unor cercuri oficiale ungare și a afirmațiunilor d-lui Mussolini, șeful Guvernului italian, care de altfel a făcut atâtea servicii țării sale și a dat atâtea impulsuri nobile conștiinței noastre latine, trebuie să constat, că prin Tratatul dela Trianon nu s'au atribuit din Ungaria pentru România teritorii maghiare și că prin acel tratat Ungaria nu a fost spoliată, ci prin el s'a restabilit numai, după minuțioase examinări, dreptatea istorică și etnică atât de mult așteptată. (*Aplauze unanime prelungite*).

ROMÂNIA NU DEȚINE TERITORII MAGHIARE

Nu găsesc necesar să intru în cercetarea mai apropiată a acestui adevăr. Totuși țin să amintesc că dacă în unele porțiuni geografice, de altfel românești, se găsesc enclave neromânești, ele se datoresc acțiunii conștiente de colonizare anume înfăptuită pe vremuri împotriva protestărilor noastre neîntrerupte, de guvernele maghiare, chiar în scopul întreruperii continuității noastre geografice. (*Aplauze unanime*). Apoi se dato-

resc acțiunii lor de maghiarizare forțată și, în fine, faptului că neputând maghiarii să dea conținut burghez suficient unor orașe, au protejat și au forțat invadarea lor cu elementul evreesc, pe care statisticile maghiare îl socotesc ca unguresc, contrar realității notorii, că acest element harnic și întreprinzător nu este nici maghiar, nici român, ci evreesc, aparținând în fiecare țară națiunii care constituie Statul.

Noi nu suntem vinovați, precum nu este de vină nici însuș poporul maghiar, de altfel foarte vrednic și foarte patriot, dacă înaintașii lor, ca popor de stepă, s'au așezat pe șesurile Dunării și ale Tisei, și că în timp de o mie de ani nu au putut să înstăpânească, nici social, nici etnograficește, văile și munții din apropierea acelor șesuri.

Afirmația că el nu ar putea trăi decât cu greutate între hotarele sale naturale și etnice, nu este suficient motiv pentru a cere mutilarea patrimoniului național al vecinilor săi. (*Aplauze unanime*). Tot așa cum nu ar putea cere Belgia, Danemarca sau Olanda, — care contrar Ungariei sunt suprapopulate — mutilarea Franței, sau a Germaniei vecine.

TRATATUL DELA TRIANON NU POATE FI ATINS

Nu fac deci altceva decât îmi împlinesc datoria, când, în numele Transilvaniei și al Banatului, ca reprezentant oficial pe vremuri al acestor provincii și ca transilvănean, îmi ridic cuvântul împotriva oricărei încercări de atingere a Tratatului dela Trianon, care a consfințit hotărîrea de Unire națională pe vecie a poporului românesc, proclamată la Alba-Iulia pe baza dreptului de autodeterminare. (*Aplauze unanime și prelungite*). Nu mă îndoiesc că Guvernul țării își va face datoria de a preîntâmpina pentru viitor astfel de manifestațiuni oficiale, care împiedică consolidarea păcii și statornicia liniștei sufletești a cetățenilor.

Contele Ștefan Bethlen, în conferințele sale din Anglia, însuși a recunoscut că de realipirea Transilvaniei la Ungaria nu mai poate fi vorba. Cere numai autonomia independentă a ei, o idee anacronică, imposibilă și contrazicătoare drepturilor noastre și realităților etnografice. Din ea ar rezulta crearea unei noi Austrii, un nou măr de

ceartă, avizat, și din punct de vedere economic, la protecția altor state.

Astfel și cei mai tipici reprezentanți ai poporului maghiar sunt nevoiți a renunța la revenirea Transilvaniei și a Banatului la Ungaria istorică, iar de Transilvania nu pot fi despărțite orașele Arad, Oradea, Careii și Satu-Mare, care sunt noduri de comunicație și de schimb de mărfuri pentru văile celor trei Crișuri, a Mureșului și a Someșului, care, cu abstracția coloniilor mai vechi sau mai noi, sunt românești. Aceste orașe de altfel, conform ultimei statistici, abia după 15 ani de dominațiune română, ne socotind pe evrei de maghiari, și-au pierdut majoritatea maghiară, drept urmare a adevărului confirmat în toate domeniile, că orice lucru artificial, în împrejurări normale, dispare curând. (*Aplauze unanime*).

În astfel de împrejurări, când dreptatea cauzei noastre este atât de evidentă, nu putem înțelege pentru ce trebuie să fie opinia noastră publică mereu neliniștită de manifestări revizioniste, și mai ales de ce Italia — leagănul nostru — pe care atât de mult o iubim, cu interese absolut identice cu ale noastre, ridică spectrul revizionismului îm-

potriva noastră, a sorei mai mici, care nu are altă vină decât că s'a năzuit să îndeplinească misiunea ce a primit dela Roma, atunci când a fost adusă aici și a moștenit conștiința de drept și simțul de mândrie a gintei latine. (*Aplauze unanime și pe banca ministerială*).

CAUZELE GREUTĂȚILOR INTERNE ALE UNGARIEI

Este adevărat că Ungaria luptă cu mari greutăți economice și financiare. Cauza acestor suferințe însă nu sunt. Tratatetele de pace, nici reducerea teritoriului ei, ci cauzelor sunt consecințele războiului și conjuncturile economice și financiare mondiale, urmate din prefacerile recente sociale și industriale. Suferă toate Statele europene și mai ales cele agrare, precum suferă întreaga lume civilizată.

Că suferințele Ungariei, ca și ale țării noastre și ale tuturor Statelor agrare trebuiesc remediate, este evident. Dar această remediere nu se poate atinge prin revizuirea Tratatelor — deci printr'o nouă perturbațiune a raporturilor dintre State — adică printr'un nou războiu. Leacul ar fi mai rău decât boala.

Cei ce am contribuit la desființarea Monarhiei Austro-Ungare, ne-am dat seama dela început că enormele pierderi de valori cauzate de război și desființarea unui teritoriu care în bună parte se completa în ce privește producțiunea și desfacerea bunurilor — vor produce anumite stări de tranziție dificile. Dar împrejurarea aceasta nu putea să ne descurajeze în acțiunea noastră, atunci când se trata de desființarea unui conglomerat de popoare, cuib al nesfârșitelor fricțiuni și al unei intolerabile nedreptăți, și când era și este vorba de realizarea și de menținerea unor State naționale, înzestrate cu toate posibilitățile unei vieți prospere naționale, economice și sociale. A trebuit să se repete procesul evoluțiunii universale, a diferențierii energiilor din haos după care urmează în mod firesc integrarea lor pentru a se completa.

PENTRU O CONFEDERAȚIE SUD-EST-EUROPEANĂ

De aceea, din primul moment am fost de părerea că realizându-se înființarea Statelor naționale Sud-Est Europene, ele vor trebui

să înfăptuiască în scurtă vreme o puternică Confederațiune Sud-Est Europeană, cu scopul de a forma o forță comună și de a crea un teritoriu economic unitar, păstrându-și fiecare Stat suveranitatea sa, pentru a-și asigura desfacerea produselor lor în mod rațional. (*Aplauze unanime*).

Mănat de convingerea acestei inexorabile necesități, în primăvara anului 1924, exact acum zece ani, într'o conferință ținută la Institutul Social, am spus: «Cred, cu tot sufletul meu, că numai întronând în țara noastră un sistem de legalitate, moralitate și de libertate pentru toți, ea va putea să dăinuiască. Cred nestrămutat, că idealul național, prin întregirea între hotarele de astăzi, nu este încă împlinit. Vai de națiunea care nu este în stare să-și fixeze noi și noi ținte nobile, idealuri mărețe, tot mai desăvârșite, demne de frământări, de lupte, de jertfe și de martiri.

«Viitorul este al unităților mari sociale și economice, fie că ele se numesc State, Confederațiuni, în materie politică, cooperative sau tovărășii, în materie economică.

«Statul român, mai curând sau mai târziu va trebui să facă parte din o astfel de

unitate mare, și rolul lui în această perspectivă va depinde de modul cum a știut să se organizeze și să se conducă până în momentul acelei noi și mari prefaceri. Dela destoinicia sa de azi, și dela măsura în care va putea să-și câștige autoritatea și prestigiul, încrederea și respectul vecinilor săi și a lumii civilizate în viitor, va depinde dacă Statul român va fi un obiect de târguială, ori un factor hotărâtor, dacă va fi un centru al formațiunii grandioase ce va veni, ori își va târî vieața umilită — dacă o va mai avea — de pe o zi pe alta, din grația altora și servind pe alții. (*Vii aplauze unanime*).

« Cred și trebuie să creadă întreg neamul românesc în marea chemare a poporului românesc, de a deveni în aceste părți ale lumii, de-a-lungul Dunării și la Marea Neagră, centrul de gravitațiune al unei formațiuni puternice, mondiale, compusă din State și popoare libere, în stare să-și asigure existența lor națională și având forțe de a contribui la progresul culturii, ordinei și propășirii veșnic ascendente a civilizației omenеști ».

Urmând această convingere în decursul timpului, am folosit toate ocaziunile ca să

convîng opinia publică românească și lumea diplomatică cu care am avut cînslea să ajung în contact, că pentru asigurarea păcii europene și pentru prevederea greutăților economice și financiare care se presimțeau, cea mai potrivită cale este realizarea acestei Confederațiuni din jurul Dunării și al Mării Negre. Intre mulți alții în special am avut onoarea de a expune, în 1928, Mareșalului Pilsudsky, acest plan al Confederațiunii Sud-Est Europene, și am constatat toată atențiunea și simpatia sa pentru el.

Ajungând la guvern în Noemvrie 1928, deja în Februarie 1929, fără întârziere am comunicat d-lui Graig, ministrul plenipotențiar al Angliei și d-lui Puaux, ministrul plenipotențiar al Franței, în prezența d-lui Mironescu, pe atunci Ministru de Externe—că intenționez să inaugurez o acțiune pentru realizarea unei Confederațiuni economice Sud-Est Europene și vreau să cunosc părerea Ministerelor de Externe al Angliei și al Franței, în această materie. În scurtă vreme am primit dela d-l Briand și dela Oficiul Extern al Angliei, prin d-nii miniștri plenipotențiar numiți, răspunsuri destul de favorabile pentru a mă simți încurajat de a

inaugura această acțiune. În decursul aceluiași an, România a fost onorată cu vizita Ministrului de Externe al Poloniei, d-l Zaleski, realizată în parte și pentru examinarea mai apropiată a acestei probleme.

PROBLEMA COLABORĂRII ECONOMICE ÎN DISCUȚIE INTERNAȚIONALĂ

Am și ajuns de acord asupra unui plan de procedare, care deocamdată avea să se mărginească la acțiunea de informațiuni diplomatice și la o propagandă științifică, socială și economică în opinia publică a tuturor Statelor interesate. În scurtă vreme însă lucrurile s'au precipitat în așa măsură încât n'a mai fost nevoie de această acțiune. S'au produs două evenimente de o extremă importanță: publicarea Memorandum-ului d-lui Briand, despre Confederațiunea Statelor Europene și eruperea crizei economice europene, care a pus în discuția oficială a Statelor marea problemă a Confederațiunii și a necesității inexorabile a unei înțelegeri economice între Statele Sud-Est Europene și în general între Statele agrare.

Sub impresiunea acestei necesități, s'au produs: Conferința vamală din Geneva, din Ianuarie 1930, înțelegerea economică a Miniștrilor de Externe ai Micei Antante, ținută în Cehoslovacia, Conferința delegaților Iugoslaviei, ai Ungariei și ai României, tot în 1930, la București — scurt timp după aceea Conferința agrară din Varșovia, la care, în afară de Statele menționate, au luat parte: Bulgaria, Cehoslovacia, Letonia, și Estonia; în 24 Octomvrie 1930, s'au întrunit la Belgrad experții exportului de cereale ai Bulgariei, Iugoslaviei, Poloniei, Ungariei și ai României, iar în Noemvrie 1930 s'a întrunit Conferința economică din Geneva și mai târziu Conferința grâului din Roma. Toate acestea s'au ocupat cu criza Statelor agrare și au căutat soluții pentru asanarea ei. Aceste conferințe, în concluziunile lor, nu s'au fixat asupra ideii unei Confederațiuni economice propriu zise a Statelor respective, ci s'au mărginit la precizarea unor puncte privitoare la un sistem preferențial și de contingentare, o foarte importantă colaborare a guvernului nostru și în special a d-lui Madgearu. În această stare a lucrurilor am părăsit Președinția Consiliului.

In decursul călătoriei întreprinsă în străinătate, am folosit diferitele ocaziuni care mi s'au oferit, de a mă informa și de a informa cercurile internaționale interesate despre absoluta necesitate a realizării unei confederații economice și a-mi arăta îndoiala că sistemul preferențial și de contingentare va putea fi realizat. Am avut prilejul cu această ocaziune să mă conving că nu se prezintă o greutate deosebită a câștiga opinia publică austriacă și cehoslovacă acestei idei, întâmpinată cu simpatie în multe cercuri și că chiar în Ungaria încep anumiți exponenți sociali și economici să se împace cu această soluție.

Imprejurarea că între timp s'a ivit prin surprindere acțiunea Germaniei pentru realizarea Anschluss-ului cu Austria mi-a dat bun prilej, în primăvara anului 1931, să arăt d-lor Briand și Tardieu, pe atunci Miniștri activi, d-lui Barthou, actualul Ministru de Externe, d-lor Chautemps și Loucheur și mai multor conducători ai vieții politice din Franța, efectele prejudicioase pe care le-ar putea avea Anschluss-ul în ceea ce privește România și politica internațională în Centrul și în Sud-Estul Europei,

și de a-mi arăta convingerea că este o profundă greșeală din partea Marilor Puteri de a lua o atitudine pur negativă față de Austria, ci e necesar să inaugureze neîntârziat o acțiune pozitivă pentru salvarea economică și financiară a Austriei, care nu mai poate rezista greutăților imense. Am arătat că în special Franța trebuie să ia imediat inițiativa în privința aceasta. Am fost determinat în această direcție și de faptul că în timpul de două luni, cât am stat în Viena, mi-am câștigat impresia hotărâtă că industriașii, agricultorii, profesioniștii și mare parte a intelectualilor din Austria nu erau aderenții Anschluss-ului. Am arătat mai departe că, în afară de Austria, toate Statele din Sud-Estul Europei și în special cele agrare, împreună cu Ungaria, vor ajunge din ce în ce mai mult în situațiuni insuportabile economice și financiare, sub povara cărora se vor găsi în imposibilitate de a satisface îndatoririle lor financiare interne și externe și vor fi expuse la grave neliniști interne. Ca soluție practică, am susținut ideea Confederației Economice Sud-Est Europene sau deocamdată a Statelor din basinalul Dunării. Am putut constata cu multă

satisfacție că expunerile mele au găsit apreciere și aprobare.

Știind însă prea bine că o Confederație a Statelor Sud-Est Europene și a Statelor Dunărene nu se poate face și nu trebuiește făcută fără asentimentul și colaborarea activă a Italiei, și în urma unei sugestțiuni primite prin d-l Madgearu, care se afla la conferința grâului la Roma, m'am hotărît să plec dela Paris la Roma, pentru a cerceta pe d-l Mussolini, a-i arăta vederile partidului nostru și a-i câștiga eventual colaborarea la realizarea acestei idei în oarecare formă. În drum spre Roma, am fost surprins de știrea că Guvernul Mironescu, pe neașteptate, a demisionat și că sunt reclamat acasă.

Astfel, a trebuit să ia sfârșit acțiunea mea concretă pentru realizarea unei Confederațiuni Sud-Est Europene sau Dunărene.

NOUI EFORTURI PENTRU REZOLVAREA PROBLEMEI

Spre fericire însă, ideea confederațiunii economice a primit un impuls important

și puternic în luna Februarie 1932, prin planul publicat de d-l Tardieu, pe atunci Președinte al Consiliului de Miniștri francez, privitor la înființarea înțelegerii economice a Statelor Dunărene, plan care, durere, nu a putut fi realizat, pe cât se știe, în urma rezistenței Germaniei și a Italiei.

Dar greutățile imense ale tuturor Statelor agrare și în special ale celor din basinal Dunării, au dăinuit mai departe și Statele interesate au continuat opera lor de a găsi o soluțiune oarecare. Ca urmare a acestei năzuinți s'a convocat și s'a ținut conferința dela Stresa și pe urmă Conferința mondială dela Londra, care însă nu au putut da alte rezultate, decât stabilirea, la Conferința din Stresa, a unor principii și directive foarte interesante, foarte utile, fără posibilitatea însă de a putea fi puse până acum în aplicare. Drept urmare, criza economică și financiară în întreg Sud-Estul Europei continuă. Simțim cu toții, zi de zi, efectele ei sociale și economice dezastruoase.

Venind a doua oară la guvern în 1932, toamna, m'am decis a relua firul acțiunii pentru realizarea confederațiunii economice. În acest scop, am plănuir să iau contact,

în cel mai scurt timp posibil, cu statele interesate și cu Guvernul Italiei. În vederea acestui plan, am fost de acord cu d-l Titulescu, care m'a onorat cu colaborarea sa atât de prețioasă ca Ministru de Externe, ca acțiunea Miciei Înțelegeri să fie lipsită de orice nuanță, cât de palidă, de ascuțiș contra Italiei și Conferința Miciei Înțelegeri dela Belgrad să aibă timbrul unor cât mai bune sentimente față de Italia, ceea ce s'a și întâmplat. Tot în vederea acestui scop am plănuit ca Guvernul prezidat de mine, în timpul cel mai apropiat, să ia contact personal în Roma, fie prin d-l Titulescu, fie prin mine, cu șeful Guvernului italian.

Nu am putut realiza acest plan, fiindcă, în Ianuarie 1933, am fost din nou nevoit să mă retrag dela Președinția Consiliului — iar realizarea lui ulterioară a fost îngreuiată de alte evenimente survenite nu din vina noastră.

Continuu a crede și pe mai departe că realizarea Confederațiunii Sud-Est Europene, sau cel puțin Dunărene, este singura cale posibilă de a scoate Statele Dunărene, prin urmare și Austria și Ungaria, din starea grea economică, financiară și socială,

în care se găsesc. Continuu a crede că această confederațiune trebuie înfăptuită cu protecțiunea Marilor Puteri și cu colaborarea cât se poate de efectivă a Franței, Italiei și Germaniei. Existența consolidată a Micii Înțelegeri și realizarea recentă a Înțelegerii Statelor Balcanice, pentru care operă feliicit pe Ministrul nostru de Externe și Guvernul din care face parte, sunt începuturi extrem de importante și prețioase în procesul evolutiv de realizare a acestei confederații. Chiar protocoalele dela Roma, asupra cărora trebuie să ne rezervăm opinia până le vom cunoaște conținutul concret, pot să fie o contribuție foarte prețioasă la realizarea ei.

CHESTIUNEA AUSTRIEI

Am crezut necesară această expunere pentru a învedera credința mea că remedierea situațiunii atât de dificilă a Austriei, nu trebuie căutată în măsuri unilaterale sau limitate și că situația Ungariei nu poate fi îmbunătățită printr'o revizuire oarecare a hotarelor sale.

Soluția de a lăsa Austria singură, cu

asigurarea independenței sale prin protecție internațională și cu ajutorul economic și financiar al unui stat oricare ar fi el, este absolut insuficientă și cu totul lipsită de prospectele dăinuirii. Această situație n'ar putea-o suporta multă vreme starea sufletească a națiunii austriace, cu mari tradiții și cu mult simț de demnitate și de naționalism german, și nu ar putea rezista la neîncetatele fricțiuni de gelozie și de influențe ale Puterilor interesate.

Nici realizarea unui simplu schimb de mărfuri, mai mult sau mai puțin forțat de considerațiuni politice, nu este suficientă. Trebuie creată o unitate mare economică, care nu numai să se completeze economicește, ci să formeze și un mare teritoriu de import pentru Statele străine, vrednic din punctul lor de vedere de concesiuni vamale importante.

Astfel — soluția Anschluss-ului cu Germania, fiind definitiv înlăturată de marile puteri, iar reînființarea Imperiului Habsburgic Austro-Ungar, cu sau fără revenirea Habsburgilor, o nouă primejdie pentru pacea Europei Centrale și liniștea statelor învecinate — este evident că singura soluție

poate fi numai Confederația Dunăreană, în care Austria va avea un rol politic și economic de primă importanță, și pe care ideea revizionistă ireală și injustă a Ungariei nu trebuie să o împiedece.

Dimpotrivă, Ungaria trebuie să fie convinsă că este preferabil un rol și un prestigiu foarte important într-o Confederație și o situație economică socială și politică internă înfloritoare, unei acțiuni de continuă neliniste și de turburări a bunelor raporturi cu statele vecine, în serviciul unei idei irealizabile.

Dar pentru a convinge națiunea maghiară despre aceasta, este în primul rând necesar, să nu fie încurajată de declarațiuni oficiale similare — care au avut darul să atingă atât de dureros poporul românesc și să dea aripi unor speranțe maghiare, care ușor pot produce stări sufletești și urmări politice iremediabile. (*Aplauze prelungite unanime, îndelung repetate*).

ÎNTREBĂRI CĂTRE DOMNUL MINISTRU DE EXTERNE

În vederea celor expuse și ținând seama de faptul îmbucurător, că d-l Ministru de

Externe reprezintă cu o consecvență de fier, principiile de bază ale politicii noastre externe, care sunt adânc săpate în conștiința publică a țării noastre și anume: menținerea Tratatelor de pace, păstrarea cu fidelitate a alianțelor existente, nutrirea și cultivarea celor mai bune raporturi cu foștii noștri aliați, afirmarea unei bune vecinătăți cu limitrofii țării noastre și păstrarea și întărirea tot mai mult a legăturilor noastre cu Polonia și cu Mica Antantă — mă mărginesc a adresa d-lui ministru de externe următoarele întrebări:

1. Ce crede d-l Ministru de Externe privitor la manifestările tot mai insistente, referitoare la revizuirea Tratatelor de pace și privitor la ecourile pe care le-au trezit aceste manifestațiuni în o parte a opiniei publice din unele țări, foste aliante cu noi în timpul războiului, semnatare ale Tratatelor de pace?

2. Pentru a păstra neatinse hotarele țării noastre și pentru luminarea opiniei publice față de manifestațiunile periculoase pentru pacea mondială și prejudicioase pentru opera de consolidare și pacificare internă a Statelor iubitoare de pace și de ordine, înțelege d-l

Ministru de Externe să continue opera plănuită și începută în această privință în timpul colaborării noastre la guvernarea țării?

3. Ce crede d-l Ministru de Externe că este de făcut, după puternica consolidare a Micii Înțelegeri și după înțeleapta realizare a pactului dintre Statele Balcanice, pentru consolidarea Statutului European, stabilit prin Tratatetele de pace, și pentru prosperitatea economică a statelor din basinal Dunării și Sud-Estul Europei?

4. Ce acțiune diplomatică înțelege a duce pentru realizarea unei Confederații Sud-Est Europene sau cel puțin a Confederațiunii Statelor Dunărene, propusă de d-l Tardieu în anul 1932, luna Februarie, idee acceptată la vremea sa de Mica Înțelegere? (*Aplauze prelungite, îndelung repetate*).

DISCURSUL D-LUI C. I. C. BRĂȚIANU

BCU Cluj / Central University Library Cluj

BCU Cluj / Central University Library Cluj

*Domnule președinte,
Domnilor deputați,*

Se duce de Unguri o campanie activă, pentru revizuirea Tratatului dela Trianon. Ungaria nu vrea să accepte consecințele războiului ce a pierdut, împreună cu aliații săi. Această acțiune turbură adânc atmosfera de pace ce ar trebui să domnească după un războiu atât de sângeros și cu consecințe atât de grave pentru lumea întreagă.

Experiența din trecut ar trebui să-i fie o lecție pentru viitor. Țările Europene trebuie să restabilească între ele relațiuni normale, care ar conjura criza în care se sbat, sub zăngănitul armelor ce se prepară.

Ceea ce ne întristează mai cu seamă pe noi Românii, este să vedem că Guvernul unei țări, care a luptat alături cu noi pentru o cauză sfântă, care are cea mai mare afinitate de rasă cu poporul nostru, pentru care nu avem decât iubire și admirație, încurajează

pe foștii noștri inamici, dându-le curajul să ceară retrocedarea teritoriilor pierdute.

Națiunea română, care a suferit mai multe secole de cotropire străină, care și-a menținut, cu toate persecuțiunile la care a fost supusă, simțământul unității naționale și limba ei neschimbată, care a avut fericirea să vadă că jertfele ei sunt răsplătite prin înfăptuirea unității neamului, nu poate admite niciun moment ca această unitate să fie pusă în discuție. (*Aplauze prelungite, generale, îndelung repetate*).

FRONTUL UNIC NAȚIONAL

BCU Cluj / Central University Library Cluj

În întreaga Românie nu pot fi diferențe de simțăminte, nici de vederi, din acest punct de vedere.

Suntem o nație întregită și vom lupta până la ultima picătură de sânge, ca să nu fim din nou despărțiți, sub regimuri străine. (*Aplauze prelungite, generale, îndelung repetate*).

Sacrificiile ce le-am făcut în războiul mondial ne-au dat acest drept la încheierea păcii, când s'a pus chestia reîntregirii naționalităților.

Suntem gata a le reface, dacă va fi trebuință și în viitor.

Comunitatea de interese ce avem cu alte State din Europa, care sunt în aceeași situație ca noi, sprijinul ce-l avem în Franța, pentru menținerea cartei Europei, neschimbate, și pentru ca revendicările nerealizabile să nu deslănțuiască un nou războiu, care ar cufunda omenirea într'o situație și mai gravă ca cea din trecut, ne dau speranța că nimeni nu va îndrăzni să ne atace, dacă la rândul nostru vom fi tari. (*Aplauze prelungite și îndelung repetate*).

In istoria lumii, atât de sbuciumată, tot morala și dreptatea au triumfat la sfârșit. Și noi am fost în trecut cotropiți, despărțiți. Acum suntem o nație mare, întregită. Vom ști și de aci înainte să ne facem datoria și prin unire între noi, pentru interesul superior al țării, prin conlucrare rodnică și abnegațiune de noi înșine, prin dibăcia și profundul simț patriotic și politic, pe care oamenii noștri de stat l-au arătat întotdeauna, vom menține situația țării noastre între națiile lumii. (*Aplauze unanime, prelungite*).

POLITICA EXTERNĂ E ÎN MÂNI SIGURE

Reprezentantul cel mai autorizat și strălucit al acestor calități superioare este Ministrul nostru de Externe, d-l Titulescu. (*Aplauze unanime, prelungite și îndelung repetate, ovațiuni*).

Țara cunoaște munca lui fără preget pentru a-i apăra interesele, prestigiul ce l-a dobândit prin talentul său în forurile internaționale. Țara are încredere într'însul ca într'un cârmuitor dibaci, care conduce destinele României pe calea ce îi asigură viitorul. (*Alpauze unanime prelungite și îndelung repetate*).

Comunitatea de interese ce ne leagă de celelalte țări din Europa pentru a menține harta ei neschimbată ne dă convingerea că nimeni nu va îndrăzni să provoace un nou războiu, dacă vom fi la rândul nostru tari. Să ne organizăm puternic țara, în timp de pace, ca să păstrăm completă încrederea aliaților noștri și să impunem respect adversarilor, ca să nu mai vorbească de revizuirea Tratatelor.

Intărirea stării interne prin unirea tutu-

ror sufletelor, va fi scutul cel mai puternic pentru garantarea păcii și pentru ca omenirea să redobândească un trai fericit. (*Aplauze prelungite și îndelung repetate*).

Mă asociez la interpelarea d-lui Maniu și cer d-lui Ministru al Afacerilor Străine să ne dea răspunsul său.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

DISCURSUL D-LUI N. TITULESCU
MINISTRUL AFACERILOR STRĂINE

BCU Cluj / Central University Library Cluj

BCU Cluj / Central University Library Cluj

*Domnule președinte,
Domnilor deputați,*

Mulțumesc, înainte de toate, majorității pentru sprijinul pe care mi l-a dat prin aprecierile elogioase, făcute de glasul autorizat al d-lui C. I. C. Brătianu, în împlinirea sarcinei pe care o am de a răspunde importantelor și delicatelor chestiuni ridicate astăzi de d-sa și de d-l Iuliu Maniu, la cari s'a asociat d-l Gheorghe Brătianu.

De asemenea țin să mulțumesc d-lui Iuliu Maniu, pentru desăvârșita d-sale curtenie de a-mi fi transmis din timp textul integral al importantei d-sale comunicări, astfel ca să-i pot răspunde fără întârziere, în mod documentat.

BAZELE ACȚIUNII INTERNAȚIONALE A ROMÂNIEI

Expunerea d-lui Maniu, care prezintă atâta interese și prin ideile dezvoltate și

prin soluțiunile preconizate și prin acțiunea desfășurată de d-sa, are mai ales pentru mine marele merit de a pune în plină lumină bazele psihologiei interne pe care se întemeiază acțiunea internațională a României.

Ele sunt două principale.

Mai întâiu, Tratatul dela Trianon apare tuturor Românilor, și în deosebi celor din Ardeal, ca consfințirea unei ordine de drept mult mai redusă decât aceea pe care veacuri de conviețuire și suferințe comune au săpat-o în conștiința istorică a neamului nostru. (*Aplauze unanime*).

De aceea, în chip firesc, în opinia noastră publică, Tratatul dela Trianon, evocă mai curând ideea unei completări, decât ideea unei amputări. (*Aplauze unanime*).

Pe de altă parte, ori de câte ori unitatea noastră națională pare a fi amenințată, aceia cari dau semnalul de alarmă și sar cei dintâi întru apărarea ei, sunt Români din nouile provincii. (*Aplauze unanime*). Această reacție instinctivă constitue cel mai frumos omagiu adus Conferinței Păcii și cea mai strălucită mărturie a permanenței operei ei. (*Aplauze unanime*). Clă-

dită pe libertate ca temelie, ea se apără singură împotriva tuturor. (*Aplauze unanime*).

Când acestea sunt datele vieții noastre interne, politica externă a României dacă știe să se conformeze lor, nu poate decât să-și impună pretutindenea cerințele.

În adevăr, astfel concepută, ea nu este o creație artificială, ea este o simplă funcțiune organică.

Izvorând din poruncile unității noastre naționale, politica noastră externă are ca scop principal: păstrarea ei, iar ca metodă constantă de lucru, coordonarea progresivă a acțiunii noastre cu aceea a Statelor cu interes comun, până la integrarea ei în grupe puri internaționale, din ce în ce mai mari.

Dela național prin regional la universal, iată lozinca României peste graniță. (*Aplauze*).

De sigur că o asemenea politică externă este menită să întâmpine dificultăți din partea acelor pe care ordinea actuală a Europei îi nemulțumește.

Departe de a vedea în aceste dificultăți obstacole care să ne descurajeze, eu văd în ele hrana zilnică a Ministrului de Afaceri Străine.

Aşa fiind, când d-l Maniu, mă întreabă ce cred privitor la manifestările tot mai insistente ale Guvernului ungar, referitor la revizuirea Tratatelor de pace şi privitor la ecourile pe care ele le-au trezit în o parte a opiniunii publice din unele ţări, foste aliate cu noi în timpul războiului şi semnatare ale acestor Tratate, răspund:

Din capul locului doresc să fac o distincţiune între revizionismul italian şi revizionismul ungar.

Voiu vorbi de unul şi de altul cu o sinceritate desăvârşită.

REVIZIONISMUL ITALIAN ŞI REVIZIONISMUL UNGAR

Primul revizionism pare a avea mai curând un caracter principial, bazat pe credinţa că Tratatetele, ca toate lucrurile omeneşti, nu sunt eterne. Al doilea are un caracter practic, pozitiv, şi este bazat pe dorinţa făţiş exprimată de a mutila Statele vecine pentru a spori patrimoniul teritorial al Ungariei actuale.

Primul revizionism, cel italian, are un caracter generos, căci la cunoştinţa mea cel puţin, Italia nu a cerut până azi ceva

pentru ea, ci a intervenit în folosul unui Stat mai slab, pe care îl socotește nedreptățit. Al doilea revizionism, cel ungar, are un caracter net egoist, și este expresiunea modernă a unor tendințe seculare și ireducibile.

Primul revizionism pare a fi recurs până azi numai la încurajări verbale, cel de al doilea a practicat și continuă să practice o operă de sabotare sistematică pe toate căile a ordinei actuale creată de Tratat.

Dacă fac această deosebire, nu am să scuzez primul revizionism în dauna celui de al doilea. Le consider pe amândouă inacceptabile și dăunătoare (*aplauze unanime și îndelung repetate*). Dar nu e fără interes să pot afirma că dacă revizionismul italian este pentru România o concepție greșită, revizionismul unguresc este pentru noi o concepție vinovată. (*Aplauze furtunoase prelungite și îndelung repetate*).

De aceea, oricât de dureroase ar fi pentru noi manifestațiunile italiene în favoarea revizuirii, ele nu pot schimba cu nimic legăturile de afecțiune dintre România și Italia, nici să ne facă să pierdem speranța că

va veni și ceasul când concordanța de interese va impune ca legăturile noastre să-și poată găsi o trainică expresiune politică. Pentru aceasta, România trebuie să aștepte cu calm și încredere ceasul oportun, iar Italia trebuie să înceteze de a considera ca îndreptat împotriva ei orice act făcut pentru salvagardarea securității românești. (*Vii aplauze*).

De aceea, de asemenea, oricât de natural am considera revizionismul ungar, căci oameni suntem, și poetul roman ne-a învățat că nimic din ce este omenesc nu trebuie să fie străin de inima noastră, nu putem să tratăm acest revizionism cu metodele și manifestatiunile lui, decât ca un pericול și cu toată dorința de prietenie cu Ungaria, să-i fixăm limite peste care să nu-i îngăduim să treacă. (*Aplauze furtunoase*).

SCOPUL REVIZIONISMULUI UNGAR

De aceea, nu mă voiu ocupa aci decât de revizionismul unguresc.

Noi am spus în repetate rânduri Ungariei, și i-o spunem din nou și azi: o înțelegere între noi este și în interesul general al păcii și în interesul celor două țări. Dar o înțelegere devine imposibilă, dacă cu pri-

lejul ei se ridică chestiunea schimbării hotarelor țării. (*Aplauze unanime mult prelungite, strigăte de «bravo»*).

Ungaria știe tot așa de bine ca și mine, că prin propaganda la care se dedă, nu va putea clinti hotarele noastre nici pe un singur metru pătrat. (*Aplauze furtunoase prelungite și îndelung repetate, strigăte de «bravo»*). Atunci de ce o face? Explicația este simplă. Scopul manifestațiunilor revizioniste este demoralizarea țărilor vizate și ținerea trează în opinia publică ungară a unei speranțe nelămurite în vremuri mai bune. Cu alte cuvinte, aceste manifestațiuni constituiesc o armă de luptă în războiul juridic, care, din nefericire, se confundă astăzi cu starea de pace.

Dacă este așa, nimic nu ar servi mai mult jocul adversarilor unității noastre naționale, decât a ne lăsa intimidați de asemenea manifestațiuni.

Nu o vom face.

Și nu o vom face conștient, pentru că granițele noastre sunt apărate împotriva revizuirii de o întreită pavază: juridică, morală și politică.

Le voi examina pe rând.

REVIZUIREA ESTE JURIDIC IMPOSIBILĂ

Înainte de toate, țin să precizez că revizuirea cu care suntem mereu amenințați, este o instituție internațională, bine caracterizată, distinctă de războiu.

Pe acesta, regula jocului cere ca toată lumea să declare că nu-l vrea. În realitate, pe acesta nu-l poți evita, decât în măsura în care ești în stare să-l suporti. De aceea, ca pacifist convins, am considerat întotdeauna că asigurarea țării cu o forță militară compatibilă cu interesul securității naționale este cel mai bun mijloc de a păstra pacea.
(Aplauze prelungite și îndelung repetate).

Dacă războiul este sinonim cu schimbarea granițelor prin forță, — revizuirea este, după părerea interesatilor, sinonimă cu schimbarea granițelor prin mijloace pacifice.

Acesta este punctul de plecare al întregii construcții. Și eroarea începe chiar de aci.

În Pactul Societății Națiunilor există un articol 19, faimos prin specula ce s'a făcut în jurul lui, care dispune că Adunarea poate din timp în timp să invite pe membrii Societății de a proceda la un nou examen al

Tratatelor devenite inaplicabile, precum și al situațiilor internaționale, a căror menținere ar putea pune în pericol pacea lumii.

În ce privește Tratatetele, revizuirea nu este prevăzută deci, decât pentru Tratatetele devenite inaplicabile, adică pentru clauzele în curs de executare, pentru care se constată că aplicațiunea nu este posibilă.

Or, clauzele teritoriale sunt deja aplicate. Revizuirea lor este deci juridic imposibilă. (*Aplauze prelungite și îndelung repetate*).

Și cum ar fi putut să fie altfel? Granițele Tratatelor care au încheiat marele războiu, sunt trase cu sânge și sunt fructul unor suferințe fără pereche. Cum ar fi acceptat puterile învingătoare să obțină teritorii cu obligația ca, într'un chip sau altul, să le restituie mai târziu?

Dovadă că lucrul stă astfel, este art. 10 din acelaș Pact al Societății Națiunilor, care obligă pe fiecare membru al Societății să respecte integritatea teritorială și independența politică prezentă a tuturor membrilor Societății. Or, ar fi inadmisibil ca, în virtutea aceluiași Tratat, să ai și obligația să respecti o frontieră și să ai și dreptul să-i ceri schimbarea!

Și totuși, revizuirea granițelor, pe baza art. 19, constituie pentru unii o posibilitate. Greșeala este însă fără consecință.

În adevăr, nu e nimeni din cei care cred că revizuirea teritorială este posibilă în virtutea art. 19, care să susțină că ea se poate face altfel decât cu consimțământul Statului interesat.

Și este logic să fie așa. Nu se poate desface cel mai modest contract dintre doi particulari fără consimțământul lor mutual. Cum ar fi posibil ca un contract solemn, cum este un Tratat de pace, să poată fi desfăcut prin voință unilaterală?

Cu alte cuvinte, după părerea unanimă, soarta revizuirii este în mâna noastră: ea nu este posibilă decât atunci când o voim noi. (*Aplauze unanime prelungite*).

ROMÂNIA ÎMPOTRIVA REVIZUIRII

Or, la cererea de revizuire a Ungariei, România, ca și celelalte State ale Micii Înțelegeri, au răspuns categoric: nu, nu, nicio dată! Nu este forță pe lume care să ne facă să ne schimbăm răspunsul. Și nu este autoritate internațională, care să dispună de teritoriile noastre, fără voia noastră, căci

teritoriile oricărei țări depind exclusiv de Constituția și Parlamentul ei național. (*Aplauze unanime, furtunoase, îndelung repetate*).

Atât este aceasta de adevărat, încât paralel cu propaganda revizionistă sgomotoasă ce cunoaștem, s'a dus o acțiune mai discretă, dar mai periculoasă dacă ar fi reușit.

Necesitatea unanimității voturilor, cerută de Pactul Societății Națiunilor, făcând revizuirea problematică, s'a spus: statutul Societății Națiunilor trebuie schimbat sau Societatea Națiunilor trebuie să dispară!

Și în adevăr, un fapt care nu poate să nu isbească este acela că Statele, care sunt partizane ale revizuirii, în loc să fie cei mai aprigi susținători ai Societății Națiunilor, singurul organ internațional în măsură s'o realizeze, sunt cei mai aprigi critici ai institutului dela Geneva și, sau amenință că o părăsesc, sau propun reforma ei, fățișă sau indirectă, pentru a înlătura obstacolul unanimității.

GARANȚIILE ROMÂNIEI

Ce garanții are România că regula actuală de drept, în materie de revizuire, nu va fi schimbată niciodată în dauna ei?

Ea are două.

Prima o deține din însăși litera Pactului Societății Națiunilor, care cere, pentru o schimbare a lui, ratificarea unanimității membrilor Consiliului Societății Națiunilor și ratificarea majorității membrilor Adunării.

A doua garanție România o deține dela un Stat, membru permanent al Consiliului Societății Națiunilor, care, prin veto ce s'a angajat să opună în caz de nevoie, a dat caracterul de definitivat regulei actuale de drept în materie de revizuire. Prin gestul ce a făcut acest Stat, prin sporirea sentimentului de securitate ce ne-a dat, el a adâncit și mai mult dăra de recunoștință existentă din primul ceas de când sufletul românesc a luat conștiință de el însuși.

Am numit Franța.

(Voci: Trăiască Franța! Aplauze furtunoase și îndelung repetate, întreaga Adunare, în picioare, aplaudă).

Cu prilejul negociațiunilor Pactului în patru, de acum un an, Marile Puteri urmau să precizeze ce proceduri noi vor studia cu privire la diferitele articole din Pactul Societății Națiunilor.

La 7 Iunie 1933, România, ca și celelalte două state ale Micii Înțelegeri, a obținut dela Guvernul Republicii o notă, pe care acesta a remis-o Parlamentului Francez, împreună cu textul modificat al Pactului în patru și prin care Franța se angajează a nu accepta nicio schimbare a actualei proceduri în materie de revizuire, care cere unanimitatea, adică votul nostru. (*Aplauze unanime*).

După ce nota afirmă că Pactul în patru exclude examenul principiului revizuirii și a cazurilor concrete de aplicare, ea spune:

«Mai întâiu nu se poate introduce nici o cerere de revizuire, în afară de regulile cuprinse în art. 19 din Pactul Societății Națiunilor. Pe de altă parte, în eventualitățile examenului unei proceduri aplicabile în cazul când unul sau mai multe state doresc să ridice o chestiune teritorială, regulată prin Tratat și ar propune de a cere Adunării să delibereze pe baza art. 19, *Guvernul Republicii nu va accepta nicio propunere care să modifice procedura actuală. In consecință, unanimitatea voturilor membrilor prezenți, inclusiv voturile Părților, necesare azi în virtutea aplicării principiilor generale ale Pactului,*

va continua să trebuiască a fi cerută, pentru ca Adunarea să emită votul despre care este vorba ».

Și pe baza regulii unanimității existente azi, glasul Franței, chiar singur, ca membru permanent în Consiliul Societății Națiunilor, poate împiedica orice schimbare în dauna noastră. (*Aplauze unanime*).

Cred că am dovedit cu prisosință existența pavăzei de drept, menită să apere granițele noastre de amenințarea revizuirii.

PROCESUL DINTRE MICA ÎNȚELEGERE ȘI UNGARIA

Dar este mai mult.

Propaganda maghiară lasă să se creadă prin toate mijloacele ei de acțiune că chestiunea fruntariilor Ungariei n'a fost niciodată desbătută în mod serios, că Ungaria a fost pusă în fața unui fapt împlinit, că Tratatul dela Trianon este pur și simplu o poruncă, un dictat. În consecință, de aici înainte urmează să fie desbătut procesul, care n'a fost judecat la Conferința Păcii.

O atare prezentare a lucrurilor merită drept cel mai blând calificativ, pe acel că

este întemeiată pe o totală lipsă de memorie. Ca semnatar al Tratatului dela Trianon, să-mi fie îngăduit să o împrăpătez acolo unde este nevoie.

Afirm că Ungaria s'a prezentat la Conferința Păcii, cu un material documentar fără de pereche și de așa natură, încât cercetarea lui nu poate provoca decât admirația pentru patriotismul celor ce l-au adunat.

Afirm, fără teamă de a putea fi desmințit, că nu este un singur argument, că nu este un singur considerent întrebuit de propaganda actuală, care să nu fie cuprins în materialul prezentat Conferinței Păcii.

Acest material se găsește în publicarea oficială făcută de Ministerul Ungar al Afacerilor Străine, sub titlul: « *Negociațiunile păcii ungare. Dare de seamă a Delegațiunii de pace a Ungariei la Neuilly sur Seine, din Ianuarie, la Martie 1920* ».

Este vorba de patru volume groase, format mare, tipărite pe două coloane: primul are 661 pagini, al doilea 585, al treilea 418 și al patrulea cuprinde hărți în număr mare.

În prefață, se aduce cu drept cuvânt laude muncii Delegației ungare la Conferința de pace și se spune:

« Această lucrare este un tezaur unic al științei ungare. Niciodată n'a apărut o lucrare similară. Ar fi imposibil să se facă una la fel în viitor. Este o lucrare standard, izvor constant pentru istoricii viitorului ».

În serviciul acestui material, cu adevărat monumental, s'a trimis sub președinția Contelui A. Apponyi, o delegație strălucită compusă din:

7 Comisari generali, printre care Contele Bethlen, Contele Paul Teleki.

6 Comisari, printre care miniștrii Walko, Karoly, etc.

38 de experți, aleși printre cei mai competenți, printre care specialiști pentru chestiunile românești, pentru Transilvania, pentru chestiunile croate.

6 consilieri politici, aparținând diverselor partide.

14 secretari.

1 secretar general, 2 secretari ajutori.

Cum au tras profit acești delegați excepționali din acest material excepțional?

Este interesant de reamintit.

Fără să aștepte primirea condițiunilor de Pace, pregătite de Puterile aliate și asociate, la 14 Ianuarie 1920, odată cu prezentarea plinelor puteri, Delegația ungară, a remis Conferinței Păcii două note. Prin cea dintâiu, ea cerea retragerea trupelor românești. Prin a doua, ea expunea considerațiunile politice, geografice, etnografice și istorice, pentru care cerea să dea prilej poporului ungar și diferitelor naționalități stabilite pe pământul unguresc, de a decide ele, după un schimb de idei și o înțelegere reciprocă, cadrul vieții și relațiunile lor viitoare.

Toate argumentele întrebuintate de Contele Bethlen, în conferințele sale din Anglia, se găsesc în această notă.

Plebiscitul era cerut de Ungaria înaintea chiar de a i se fi remis proiectul de Tratat, adică la 14 Ianuarie 1920.

Condițiunile de pace, elaborate de Mările Puteri, i-au fost remise, în adevăr, la 15 Ianuarie. Iar a doua zi, la 16 Ianuarie, Contele Apponyi a fost chemat în fața Consiliului suprem, pentru a expune oral conținutul notelor scrise. El a conchis din nou cerând plebiscituri, pentru ca populațiunile,

iar nu Guvernul ungar, să decidă de soarta lor conform principiilor wilsoniene.

La 12 Februarie 1920, ca răspuns la condițiunile de Pace, Delegația ungară, a prezentat Conferinței 38 de note foarte dezvoltate, pe toate chestiunile care făceau obiectul Tratatului.

Notele privind chestiunea teritorială și în special Transilvania și România sunt cele mai numeroase.

Este interesant a reaminti titlul unora din ele pentru a se vedea în ce mod strâns și detaliat au fost conduse negociațiunile:

« Memoriu asupra autenticității datelor din recensământul unguresc ».

« Memoriu asupra dezvoltării populației din Ungaria dela încetarea dominației turce ».

« Memoriu asupra situațiunii agricole a Ungariei, în cazul când ar pierde teritoriile cerute de naționalități ».

« Chestiunea Transilvaniei ».

« Combaterea Românilor cu privire la statistica naționalităților ».

« Observațiunile referitoare la harta României ».

« Poate să subsiste dominația română în Transilvania ? ».

« Falsitatea aspirațiilor istorice ale Românilor la lumina vechei istorii a Transilvaniei ».

« Cum a trecut imperiul în mâinile Românilor în toamna lui 1918 ».

« Caracterul deosebit al instituțiilor din Transilvania și cele din România ».

« Tabloul sinoptic al drepturilor naționalităților în Ungaria pe vremuri și azi, potrivit deciziunilor Adunării dela Alba-Iulia, potrivit situațiunii reale și potrivit exigențelor Înțelegerii ».

« Ordonanțele privitoare la drepturile naționalităților în Constituțiunea Transilvaniei în vigoare dela 1541 la 1867 ».

Etc., etc., etc.

HOTĂRÎREA MARILOR PUTERI

Marile Puteri: Franța, Anglia, Italia și Statele-Unite au studiat aceste note voluminoase prin comisiunile și experții lor.

Demn de observat este faptul, că din aceste comisiuni de studiu nu a făcut parte niciun reprezentant al țărilor interesate: România, Serbia și Cehoslovacia.

Țările Micii Înțelegeri au fost tratate la Conferința Păcii ca justițiabili. (*Exclamări*).

Să nu uităm că Ion I. C. Brătianu, mare prin patriotismul lui, mare prin capacitatea lui, dar și mare prin simțul de mândrie națională, a considerat că aspirațiunile noastre nu au căpătat satisfacție integrală și a părăsit Conferința de Pace. (*Aplauze prelungite și îndelung repetate pe băncile majorității*).

Așa fiind, în procesul dintre Mica Înțelegere și Ungaria, fruntariile noastre au fost arbitrate de Marile Puteri, iar în stabilirea hotarelor românești au jucat un rol covârșitor experții englezi și americani.

Timp de două luni Conferința a studiat documentarea ungară.

La 6 Mai, ea a remis Delegațiunii ungare un complex de trei acte, compus dintr'o scrisoare de trimitere, din răspunsul Conferinței la toate notele Ungariei și din textul definitiv al Tratatului de Pace.

Cetirea acestor documente dovedește cu câtă scrupulozitate și conștiință au fost examinate toate cererile, toate observațiunile și toate obiecțiunile Ungariei.

SCRISOAREA PREȘEDINTELUI MILLERAND

Dar scrisoarea de trimitere, semnată de Președintele Millerand, trebuie să ne rețină o clipă atențiunea.

Pentru că ea conține un pasagiu care dă drept Comisiunilor de Delimitare, acolo unde la aplicarea pe teren ar constata o nedreptate, să o rectifice — *drept perimat, deoarece Comisiunile de Delimitare n'au găsit cu cale să uzeze de el — se vorbește mereu de făgăduelile făcute Ungariei prin scrisoarea Președintelui Millerand!*

Și aici este foarte instructiv să împrăștiăm memoria celor interesați, dând cetire câtorva pasagii din această scrisoare istorică:

« După matură chibzuință, Puterile aliate și asociate au decis de a nu modifica pe niciun punct clauzele teritoriale conținute în condițiunile de pace. Dacă s'au hotărât la aceasta, cauza este că s'au convins că orice modificare a fruntariilor fixate de ele ar aduce inconveniente și mai grave decât acelea pe care le denunță Delegația ungară... Condițiile etnografice în Europa Centrală sunt astfel, încât este cu adevărat

imposibil ca fruntariile politice să coincidă în toată întinderea lor cu fruntariile etnice. In consecință, și Puterile aliate și asociate s'au supus acestei necesități cu regret, anume nuclee de populație maghiară se vor găsi trecute sub suveranitatea unui alt Stat. Dar nimeni nu se poate bizui pe această situațiune pentru a pretinde că ar fi fost mai bine să nu se modifice vechiul statut teritorial.

« O stare de lucruri chiar milenară nu merită să dăinuiască când ea este recunoscută contrară justiției. (Aplauze prelungite și îndelung repetate, strigăte de « bravo »).

« Delegația ungară trage argument din faptul că condițiunile păcii n'au prevăzut nicări plebiscitul. Dacă Puterile aliate și asociate au considerat inutil de a recurge la o consultare populară de acest fel, ele nu au făcut-o decât după ce au dobândit certitudinea că această consultație, dacă ar fi înconjurată de garanții complete de sinceritate, n'ar da rezultate simțitor deosebite de cele la care le-a condus un studiu minuțios al condițiunilor etnografice ale Europei Centrale și ale aspirațiunilor naționale.

« Voința popoarelor s'a exprimat în zilele de Octomvrie și Noemvrie 1918, când Dubla

Monarhie s'a năruit și când populațiunile de mult timp oprimăte s'au unit cu frații lor italieni, români, iugoslavi sau cehoslovaci. (Aplauze prelungite). Evenimentele care s'au produs dela această epocă constituie tot atâtea mărturii noi despre sentimentele naționalităților pe vremuri subjugate sub Coroana Sfântului Ștefan.

« Dispozițiunile tardive luate de Guvernul ungar pentru a da satisfacțiune trebuințelor de autonomie a naționalităților nu pot face iluziuni; ele nu schimbă cu nimic adevărul istoric esențial și anume că lungi ani în șir, toate efortările politice maghiare au tins să înăbușe vocea minorităților etnice ». (Aplauze prelungite).

BCU Cluj / Central University Library Cluj

UNGARIA NU MAI ARE DREPT DE APEL

Impotriva acestei sentințe nu există drept de apel.

Frontierele actuale ale Europei Centrale sunt rezultatul evoluției de secole a unei idei de justiție. Chestiunea frontierelor Europei Centrale constituie un proces sfârșit, iar nu un proces care trebuie să înceapă. La

orice tentativă de actualizare a lui, noi vom răspunde: *lucru judecat. (Aplauze prelungite)*.

Expunerea de azi a d-lui Maniu, atât de plină de grije pentru definitiva consolidare a operei săvârșită de Tratat, este cel mai strălucit plebiscit al Transilvaniei pentru opinia publică internațională (*aplauze unanime și prelungite*), căci prin glasul aceluia care a prezidat la actul Unirii, noua provincie își exprimă ferma voință de a rămâne deapaururi alipită de Patria Mamă, nu într'un moment de entusiasm, ci după experiența a 16 ani de viață în comun. (*Aplauze unanime și prelungite*).

Iată de ce m'am considerat îndrituit a spune că granițele noastre au în consensul unanim al națiunii o protecție de o valoare morală neprețuită.

GARANȚIA POLITICĂ A GRANIȚELOR

A treia protecție a granițelor noastre este de ordin politic.

Noi am pus asociația în slujba apărării intereselor noastre de Stat.

Am început cu Polonia, cu care am încheiat primul Tratat de alianță de după

Unire. Aceasta dă legăturilor noastre cu Polonia o prioritate pe care sentimentele celor două țări nu pot decât să o întărească. Adânc pacifice, dar și adânc realiste, Polonia și România și-au coordonat acțiunea lor în răsăritul Europei în chipul cel mai eficace pentru slujirea intereselor generale, cum și a intereselor speciale ale celor două țări. De asemenea în marile probleme internaționale, Polonia și România au lucrat în strânsă asociație și au avut o linie de conduită comună.

Intărirea Micii Înțelegeri, realizată prin semnarea noului statut de organizare din 16 Februarie 1933, urmărește acelaș scop. Forța de coeziune ce a dat acestor State obligațiunea lor reciprocă de a nu lua angajamente politice, unele fără de consimțământul celorlalte, a putut fi verificată în momente internaționale grele, când interesele noastre comune erau adânc amenințate. Energia cu care Mica Înțelegere știe să-și apere drepturile ca și moderațiunea cu care știe să și le exercite, au întărit autoritatea ei morală. Mica Înțelegere este gata să se învoiască pentru binele general cu toate națiunile fără distincțiune și pe toate tărâ-

murile fără excepțiune, cu condițiunea ca toate acordurile să fie făcute pe baza Tratatelor în vigoare și ca chestiunea granițelor ei să nu fie ridicată. Din acest punct de vedere unitatea internațională pe care o înfățișează Mica Înțelegere, reprezintă pe deplin pe fiecare din membrii ei, după cum ea este reprezentată pe de-a'ntregul de fiecare din ei.

SECURITATEA ÎN BALCANI

Considerând că asigurarea granițelor în Europa Centrală a dat cele mai bune roade în interesul menținerii păcii, România s'a străduit încă de mult să realizeze un sistem echivalent de securitate în regiunea Balcanilor. Sfortările ei, ca și cele ale celorlalte State Balcanice, au adus la un acord desăvârșit. Cu prilejul călătoriei ce am întreprins în Octomvrie în Balcani, așa cum Ministrul Afacerilor Străine al Greciei a binevoit să o arate recent în Parlamentul Elen, am putut discuta de aproape condițiunile acestei înțelegeri și cădea de acord asupra bazelor ei. (*Aplauze*).

Înțelegerea trebuia să urmărească două

scopuri: întâiu, recunoaşterea definitivă a ordinei teritoriale actuale din Balcani; al doilea, garantarea securităţii fruntariilor balcanice ale Statelor semnatare.

Dorinţa noastră ar fi fost ca toate Statele Balcanice să participe la înţelegere. Unele din ele având anume ezitaţiuni, am procedat la încheierea acordului între Grecia, Turcia, Iugoslavia şi România, permiţând Bulgariei şi Albaniei să ceară adeziunea lor viitoare, dacă o vor găsi de cuviinţă.

In expunerea ce a făcut acum câteva zile în faţa Sobraniei, d-l Muşanoff, cu multă francheţă, a recunoscut că «aşa cum este conceput, Pactul urmăreşte consolidarea păcii, dar pe de altă parte el tinde să pună un obstacol posibilităţilor prevăzute de Societatea Naţiunilor a unei rectificări pacifice a tractatelor de pace».

Este riguros exact. Dar revizuirea teritorială, de ar fi posibilă, este o facultate, iar nu un comandament, aşa încât orice act care înregistrează renunţarea la revizuire este nu numai conform cu litera Pactului Societăţii Naţiunilor, dar şi cu spiritul lui, care cere dispariţiunea cât mai largă a cauzelor de neînţelegere între popoare. Şi

diferendele pe granițe sunt cele mai importante.

Bulgaria preferă să păstreze posibilitățile art. 19, pe care vi le-am expus. Câtă vreme revizionismul ei este teoretic, și ea nu se dedă la manifestațiuni de natură a strica raporturile de bună vecinătate și a amenința pacea, preferăm să păstrăm speranța că putem stabili cu ea acele raporturi de prietenie efectivă pe care le dorim din toată inima.

De altfel, d-l Mușanoff adaugă în expunerea sa că politica Bulgariei față de cele patru State semnatare ale Pactului Balcanic rămâne aceeași și că, cu România, Bulgaria este pe cale de a regula o întreagă serie de chestiuni pendinte, ceea ce va avea de rezultat să întărească prietenia noastră tradițională.

Aceste declarațiuni sunt cea mai bună dovadă că Pactul Balcanic semnat la 9 Februarie la Atena, nu a alterat cu nimic raporturile cu Bulgaria, așa cum plăcea unora să o afirme, prezentând acest Pact ca un instrument de încercuire a Bulgariei.

Dacă nu a avut efectul rău prezis de unii, să înregistrăm și efectele lui bune.

VALOAREA PACTULUI DE ÎNȚELEGERE BALCANIC

Pactul de Înțelegere Balcanic este o operă de realism politic care servește pacea mult mai eficace decât Tratatetele nelămurite care se mărginesc a afirma principii generoase pe care ai totdeauna greutate să le reduci la justa lor proporție.

În virtutea acestui Pact, este considerat ca agresor orice țară care va fi comis un act de agresiune prevăzut de art. 2 din Convențiile dela Londra din 3 și 4 Iulie 1933.

Pactul de Înțelegere Balcanică nu este îndreptat contra niciunei Puteri. Scopul lui este de a garanta securitatea fruntariilor Balcanice contra oricărei agresiuni venind din partea unui Stat Balcanic. Totuș, dacă una din Inaltele Părți Contractante, este victima unei agresiuni din partea oricărei Puteri Nebalcanice și dacă un Stat Balcanic se unește la această agresiune, fie simultan, fie ulterior, Pactul de Înțelegere Balcanică va produce plinele lui efecte față de acest Stat Balcanic.

Dacă voi adăuga că obligațiunea de a garanta securitatea fruntariilor este în func-

țiune de natura pericolului care le amenință, că în acest scop Statele semnatare se vor concerta asupra măsurilor de luat în prezența eventualităților putând să afecteze interesele lor, și că ele nu pot să asume obligațiuni politice față de un alt Stat Balcanic, fără consimțământul Părților Contractante, cred că avem imaginea netă a noului organism internațional creat, perfect conturat, cu funcțiunile lui limpede definite și care vine să se substitue pe harta Europei regiunii zisă a Balcanilor, regiune sinonimă mai înainte cu războiul. (*Aplauze unanime*).

De altfel, înțelegerea Balcanică va avea întruniri periodice ale Miniștrilor de Afaceri Străine.

Scopul lor este de a promova raporturile economice, comerciale și culturale între Statele Balcanice. Ca și Mica Înțelegere, Înțelegerea Balcanică este o asociație chemată a-și verifica ritmic coeziunea în prezența greutăților vieții de toate zilele, iar nu numai ca alianțele trecute a-și încerca puterile în momentele de criză.

ACORDURILE CU UNIUNEA SOVIETICĂ

Tabloul înțelegerilor politice cu vecinii noștri, încheiate anul trecut și acesta, nu ar fi complet dacă nu aș vorbi Parlamentului de acordurile încheiate cu Uniunea Republicelor Sovietice Socialiste în Iulie 1933.

Așa cum am spus-o în Noemvrie 1932, adică la un moment când perspectivele unui acord erau foarte îndepărtate, am realizat întotdeauna pe de-a'ntregul importanța pentru România a prieteniei Marei noastre vecine dela Răsărit.

Sunt fericit să pot constata, că pe urma unei colaborări începută la Geneva și continuată la Londra, am putut încheia cu Guvernul Uniunii Republicelor Sovietice Socialiste două Convențiuni privitoare la neagresiune, care servesc interesele păcii și respectă în mod scrupulos interesele țării. *(Aplauze prelungite).*

Ambele Convențiuni au un text identic. Prima este semnată de România ca vecină a Uniunii Republicelor Sovietice Socialiste. A doua este semnată de România ca mem-

bră a Micii Înțelegeri și are o clauză de adeziune deschisă celorlalte națiuni.

În prim rând, se recunoaște formal prin aceste Convențiuni că Pactul Kellogg interzice agresiunea, iar nu numai războiul, așa precum unii încercau să o susțină mai înainte.

În al doilea rând, se definește pentru prima dată noțiunea de agresiune. Trebuie să recunosc fără înconjur că contribuțiunea adusă de Guvernul Sovietic în găsirea definițiunii agresorului este din cele mai importante.

Prin Convențiunea dela Londra, Puterile semnate se angajează să nu recurgă nu numai la războiul declarat, dar nici la invaziunea fără declarație de războiu, nici la atacul prin forțele terestre, navale sau aeriene a teritoriului, navelor sau aeronefelor unui alt Stat, nici la blocus-ul naval, și se angajează de asemenea să nu dea sprijin bandelor armate pentru a invada teritoriul unui alt Stat.

În al treilea rând, Convențiunile dela Londra constată că sunt făcute în scopul de a asigura tuturor popoarelor inviolabilitatea teritoriului țărilor lor, iar părțile sem-

natare convin că prin teritoriu se înțelege teritoriul pe care o țară îl are azi sub stăpânire.

In fine, Convențiunile dela Londra, nu au limită de timp.

Fără îndoială, că aceste Convențiuni permit să întrevădem cu încredere viitorul raporturilor dintre România și Uniunea Republicelor Sovietice Socialiste.

Expunând succint înțelegerile politice dintre noi și vecinii noștri, cred că am răspuns cu prisosință celei de a doua întrebări a d-lui Maniu, căci d-sa poate constata că cele hotărâte pentru asigurarea granițelor au fost realizate. In adevăr, de când am luat conducerea Departamentului Afacerilor Străine, am acoperit politicește toate granițele țării: cea de Vest, prin noul statut al Micii Înțelegeri; cea de Est, prin Convențiunile cu Uniunea Republicelor Sovietice Socialiste; cea de Sud, prin Pactul Balcanic. (*Aplauze unanime, prelungite și îndelung repetate*).

CHESTIUNEA EUROPEI CENTRALE

Rămâne a treia chestiune: ce trebuie făcut pentru prosperitatea economică a

Statelor din basinul Dunării? Și ce acțiune diplomatică înțelegem a duce pentru realizarea unei Confederațiuni Sud-Est Europene sau cel puțin a Confederațiunii Statelor Dunărene propusă de d-l Tardieu în 1932?

Această întrebare ridică chestiunea Europei Centrale în întregul ei.

Voiu răspunde, fără să ocolesc niciuna din asperitățile ei.

Situația actuală a Europei Centrale inspiră îngrijorări serioase și dacă nu se recurge repede la o soluțiune acceptată de toți interesații, consecințe grave se pot produce pentru întreaga Europă.

Punctul nevralgic îl constituie situațiunea Austriei, dar nu atât din cauza ei cât din cauza rivalității de interese ale Marilor Puteri.

Astfel, soluțiunea Anschluss-ului nu este acceptată nici de Italia, nici de Franța, nici de Mica Înțelegere.

Soluțiunea unirii Austriei cu Ungaria nu este acceptată nici de Germania, nici de Mica Înțelegere.

Unirea Austriei, Ungariei și a Miciei Înțelegeri ridică opozițiunea Germaniei și a Italiei, deoarece, pentru prima, această

soluție face Anschluss-ul irealizabil, iar pentru a doua, această soluție reprezintă o formă de reînviere inacceptabilă a vechii Austro-Ungarii.

Când franc vorbind, aceasta este situația, ieșirea pentru moment din impas nu poate fi alta decât menținerea statului quo, dorit de Italia, Franța, Anglia și Mica Înțelegere. Dar pentru aceasta este necesar a se da Germaniei garanții serioase că Austria nu va fi înglobată într'un sistem politic sau economic îndreptat împotriva ei.

Mica Înțelegere este de părere că raporturile dintre Austria și Germania sunt destinate să se îmbunătățească și că a insera Austria într'un sistem antigerman ar fi o încercare care n'ar avea nicio șansă de durată.

Mentținerea independenței Austriei nu se poate obține decât cu această condițiune și cu garantarea ei politică din partea tuturor Statelor interesate.

COLABORAREA ECONOMICĂ ÎN BASINUL DUNĂREAN

Paralel cu aceasta, o colaborare economică strânsă între Statele Europei Centrale, este unica soluțiune pentru a îmbunătăți situați-

nea basinului dunărean și a readuce prosperitatea în limita posibilului. Suntem gata să facem acțiunea necesară în acest sens, la orice moment. (*Aplauze unanime prelungite*).

Trebue să ne ferim însă cu orice chip de soluțiuni artificiale și în special de împărțirea Europei Centrale în blocuri rivale. În acest scop, acordurile economice cu privire la Europa Centrală trebue să respecte deopotrivă interesele legitime ale Italiei, Germaniei, Franței și ale celorlalte Puteri interesate. (*Aplauze unanime, prelungite*).

Mica Înțelegere consideră că desbaterile Conferinței dela Stresa și ideile de bază ale Memorandumu-ului italian din Septemvrie 1933, pot face, în anume condițiuni, obiect de negociațiuni utile, pentru o intensificare a colaborării economice din Europa Centrală.

Și eu cred ca d-l Maniu, că evoluția împinge Statele la alcătuiți internaționale noi, astfel ca unitatea economică și politică ce reprezintă să fie din ce în ce mai mare.

De altfel, evenimentele din ultimul timp, la cari România a participat activ, dovedesc acest lucru cu prisosință.

Dacă juxtapunem Mica Înțelegere ca organism internațional distinct, așa cum o

prezintă noul ei statut, și Înțelegerea Balcanică — constatăm că dela Praga la fruntariile Persiei, s'a organizat un lanț de State, cu o acțiune politică coordonată, bazată pe nerevizuire, și cari încearcă să-și coordone pe cât le stă în putință activitățile lor ne-politice. (*Aplauze unanime, prelungite*).

Nimic nu poate accelera mai mult acest ritm decât acordurile economice.

De aceea, România a susținut cu toată convingerea Planul Tardieu. Nerealizarea lui momentană trebuie să ne oblige să găsim o soluție echivalentă.

Acordurile economice pot reduce mult din dificultățile politice. Aplicate pe o scară întinsă ele pot aduce devalorizarea fruntariilor și, practicate cu bună credință, ele pot aduce completa lor spiritualizare.

În această direcție, acceptăm să mergem.

În cealaltă, adică în direcția revizuirii de fruntarii, pentru a recădea în sistemul suveranității închise, niciodată, căci acesta este drumul la războiu.

MISIUNEA ISTORICĂ A ROMÂNIEI

Voința României este fermă. Nimic nu o poate clinti. Este vorba de o luptă pentru

progres, în care întreaga noastră existență este în joc.

În această luptă se ciocnesc azi în lume State vechi, pe care le respectăm pentru tradiția de civilizație și competență ce reprezintă și State noi, care sunt abia la originea activității lor internaționale.

România este printre acestea din urmă.

În lipsurile ce ea înfățișează, departe de a vedea slăbiciuni congenitale, care ar împiedeca ca eforturile ei să fie încununate de succes, eu văd, dimpotrivă, în sens invers, tot progresul pe care ea este chemată să-l facă și pe care vârsta fragedă a organizării noastre de Stat nu ne-a îngăduit să-l fi realizat încă.

Și departe de a fi descurajat, ideea misiunii viitoare a țării mă susține în orice clipă.

Ideea misiunii istorice a României, este atât de tare la oamenii noștri de stat, încât ea singură poate explica puterea lor de rezistență în mijlocul greutăților și amărăciunilor care întovărășesc sarcina lor. (*Vii aplauze unanime*).

Îți înduri soarta și lupti! Pentru ce?

Pentru că simți că dacă tu ai să ispășești anume lipsuri, tot tu ai și misiunea de a micșora diferența de nivel dintre țara ta și

altele, privilegiate pe vremuri când a ta trăia în asuprire.

Străinătatea nu cunoaște puterea pe care o dă Românilor credința că ei nu și-au spus încă cuvântul în evoluția internațională. (*Aplauze furtunoase, prelungite și îndelung repetate, strigăte de «bravo»*).

Revizuirea nu este pentru România numai amputarea moșiei strămoșești.

Revizuirea este amputarea atribuțiunilor istorice ale neamului nostru, tocmai în clipa în care el și-a desăvârșit unitatea.

Din nedreptățile istorice suferite de poporul nostru, unii cari au fost feriți de ele voiesc să deducă privilegii pentru țara lor.

Noi nu revendicăm ranguri aristocratice în viața internațională; în schimb, nu vom renunța niciodată la egalitatea cu ceilalți, așa de greu câștigată.

Și celor care ne vorbesc azi de întoarcerea la trecut pe calea revizuirii, le răspundem: trecutul a fost al vostru, prezentul nu este al nimănui, iar viitorul nu vi-l dăm, căci este cel mai scump bun din câte avem. (*Aplauze furtunoase unanime, repetate și prelungite; întreaga Adunare în picioare ovaționează. D-l N. Titulescu, Ministrul Afacerilor Străine,*

este felicitat călduros de către membrii guvernului).

D-l C. I. C. Brătianu. Domnule președinte, cer afișarea discursului domnului Ministru al Afacerilor Străine. (Aplauze unanime).

REPLICA D-LUI IULIU MANIU

BCU Cluj / Central University Library Cluj

REPUBLICA DEUTHERMANIA

BCU Cluj / Central University Library Cluj

*Domnule președinte,
Domnilor deputați,*

Țiu să declar dela început că iau la cunoștință, cu satisfacție și cu mulțumire, strălucitul răspuns al d-lui Ministru al Afacerilor Străine. Cred că este mai bine și mai nimerit, în fața importantelor declarațiuni făcute de d-sa și în fața manifestărilor oficiale ale țării noastre, prin glasul d-sale, de a nu lăsa să se atingă hotarele noastre în nicio formă, să luăm la cunoștință acest răspuns, fără a mai întinde discuția asupra lui.

Această unanimă manifestare a Adunării, cred că este cel mai bun răspuns dat tuturor celor ce vor să se atingă de ceea ce este al nostru, dreptul nostru istoric și realități etnice. (*Aplauze unanime*).

Nu pot decât să felicit pe d-l Ministru al Afacerilor Străine, pentru rezultatul pe care l-a obținut — și în ce privește întărirea Micii

Înțelegeri, în ce privește clarificarea atâtor chestiuni importante cu Rusia Sovietică și în ce privește blocul balcanic, despre care aş vrea să fie, așa cum voiesc nobilele națiuni turcă și elenă, ca și noi — izvorât din cele mai sincere sentimente de stimă și prietenie. (*Aplauze*).

Dacă în atâtea și atâtea chestiuni interne ne desparte, unii de alții, o lume întreagă, doresc măcar în chestiunile externe să ne unim cu toții în gând și hotărîre, de a păstra ceea ce este al nostru, de a nu ataca pe nimeni, dar a nu lăsa ca nimeni să ne atace patrimoniul național. (*Aplauze unanime, mult prelungite*)

Va trebui, firește, să nu fim numai deștepți, să nu fim numai hotărîți, ci și tari (*aplauze unanime*), în sensul unei puteri interne de consolidare națională și economică și în sensul realizării unei puteri armate, care să impună chiar și celor ce ar avea vreo îndoială în ceea ce privește destoinicia, tăria și voința noastră. (*Aplauze unanime*).

Dacă în ceea ce privește realizarea unei Confederațiuni Sud-Est Europene, poate aş fi de părere că pașii necesari ar trebui făcuți mai repede, până când nu va fi prea târziu,

totuși — în fața acestui discurs care luminează departe și care doresc să fie ascultat pretutindeni — las ca această parte a desfășurărilor mele să o examinez mai aproape, cu altă ocaziune. (*Aplauze unanime mult prelungite*).

CLERICAL

BCU Cluj / Central University Library Cluj

DISCURSUL D-LUI IULIU MANIUPag. 5

DISCURSUL D-LUI C. I. C. BRĂTIANU ♦ 31

RĂSPUNSUL D-LUI N. TITULESCU ♦ 39

REPLICA D-LUI IULIU MANIU ♦ 81

BCU Cluj / Central University Library Cluj